

ЖИТТЯ СВЯТОГО ЙОСИФА ОБРУЧНИКА

Categories : [Про святих і блаженних](#)

Date : 19/03/2011

?????? ?????? ?????????

Мільйони християн з любов'ю величають найсвятішу з усіх людей, Непорочну Діву Марію, сердечно вшановують також і св. Йосифа, надзвичайного Божого вибранця і великого вгодника. Покірний тесля з Назарета втішається сьогодні небесною славою і займає в Христовій Церкві перше місце після Пресвятої Богородиці, Цариці неба й землі.

Таке надзвичайне вшанування св. Йосифа започаткував сам Бог, перед віками вибравши його на опікуна для свого Сина, Ісуса Христа, та на обручника Божої Матері. Св. євангелісти Матей (1:16) і Лука (3:23-38) подають нам його родовід, який засвідчує, що Йосиф народився в Палестині та походив з роду царя Давида. Однак його високе походження не проявлялося нічим зверхнім через великий занепад та зубожіння Давидового роду.

Свої земні літа Йосиф провів непомітно. Але перед Богом він був тим

вибранцем, який у слухний час для добра наших душ виконав своє надзвичайне завдання законного батька й опікуна Ісуса Хрисбатька й опікуна Ісуса Хрис-та та обручника Пресвятої Діви Марії.

До досконалого виконання обов'язків голови св. Родини Йосиф був готовий щирою й глибокою побожністю. Люди бачили перед собою вбогого й тихого теслю Йо-сифа, а Бог бачив у ньому свого вірного й великого слугу, що кожен день виконував найважливіші слова св. Письма: "Любитимеш свого Господа Бога всім своїм серцем, а свого ближнього - як самого себе". Це був справді великий "син Давида", як його згодом назвав Божий ангел (Мт 1:20), душа якого була справжньою скарбницею Божих ласк і святості. Йосиф був мужем віри, як Авраам, терпеливості, як Яків, чистоти, як єгипетський Йо-сиф, людиною Божого уподобання, як Давид.

Святе Письмо називає Йосифа праведним (Мт 1:19). Він визначався всіма чеснотами і був справді достойним того, щоб стати законним чоловіком Непорочної Діви Марії. Йо-сиф не знав ще Божих задумів, але був готовим до виконання їх.

Згідно з Божим планом Спаситель світу мав прийти на світ малим Дитятком, а його Матір'ю повинна була стати Непорочна Діва Марія, що теж, як і Йосиф, походила з Давидового царського роду. Тому що люди не були спроможні зрозуміти таїнственного народження Божого Сина діянням Святого Духа, а також тому, що Божому Дитяті та його молодій матері треба було довгий час батьківської помочі, опіки, оборони, Бог вибрав Йосифа на чоловіка Марії, а одночасно й на законного батька Ісуса Христа.

Про цей Божий план ні Йосиф, ні Марія нічого не знали, вони про шлюб не тільки не думали, а навіть з великої любові до Бога прирекли провести своє життя в ненаруше-ному дівицтві.

Одначе їхні родичі, а передусім священики, пригадали Йосифові й Марії, що вони обоє з роду царя Давида та що згідно з юдейським законом остання дочка вигасаючого роду має обов'язок вступити в подружній стан з одним зі своїх кривних, щоб продовжити існування Давидового роду, а передусім послужити своєму народові в переважливій справі народження Месії, що мав вийти з цього роду. Тоді Йосиф і Марія заручилися. Але згідно зі своїм попереднім обітом, а також у дусі великої покори, що в ній вони вважали себе негідними бути батьками Месії, вони домовилися жити до смерті в досконалій чистоті. Марія мала тоді п'ятнадцять літ, а Йосиф був набагато старший за неї, своєю побожністю, розумом й трудолюбністю давав за поруку того, що їхнє спільне

життя буде спокійне й миле Богові.

За тодішнім звичаєм заручених молодят вважали вже одруженими; а урочисте введення нареченої після заручин у дім нареченого було вже тільки зовнішнім признанням і потвердженням відбутих попереду заручин. Коли Йосиф і Марія заручилися, але ще не мешкали разом в одному домі, несподівано відбулася подія, яка навіки злучила їх. Сталося це за три місяці до народження св. Йоана Христителя. Докладне оповідання про це залишив нам св. євангеліст Лука: "Шостого місяця ангел Гавриїл був посланий Богом у місто в Галилеї, якому ім'я Назарет, до діви, зарученої чоловікові, на ім'я Йосиф, з Давидового дому; ім'я ж діви було Марія. Ввійшовши до неї, ангел сказав їй: "Радуйся, благодатна, Господь з тобою! Благословенна ти між жінками". Вона ж стривожилась цим словом і почала роздумувати в собі, що могло значити те привітання. Ангел їй сказав: "Не бійся, Маріє! Ти-бо знайшла ласку в Бога. Ось ти зачнеш у лоні й вродиш сина й даси йому ім'я Ісус. Він буде великий і Сином Всевишнього назветься. І Господь Бог дасть йому престол Давида, його батька, і він царюватиме над домом Якова повіки, й царюванню його не буде кінця". А Марія сказала до ангела: "Як же воно станеться, коли я не знаю мужа?" Ангел, відповідаючи, сказав їй: "Дух Святий зійде на тебе й сила Всевишнього тебе отінить; тому й святе, що народиться, назветься Син Божий. Ось твоя родичка Єлисавета - вона також у своїй старості зачала сина, і оце шостий місяць тій, що її звуть неплідною; нічого-бо немає неможливого в Бога". Тоді Марія сказала: "Ось я Господня слугиня, нехай зо мною станеться по твоєму слову!" (Лк 1:26-38). По цих словах Марія, діянням Святого Духа, зачала Божого Сина, Ісуса Христа. Водночас вона вирішила відвідати св. подружжя Захарію й Єлисавету, які чекали народження свого сина.

Про те, що вона незабаром стане Божою Матір'ю, Марія нічого не сказала Йосифові. Вона поклала цю надзвичайну справу на Господа, надіючись, що Він сам доведе її до кінця. Ховаючи велику таємницю в своєму серці, Марія прилучилася до гуртка паломників, які вирушали до Єрусалима, і з ними пустилася в дорогу до Аїн Карін, де згідно з переданням проживали Захарія та Єлисавета. В їхньому домі гостювала Марія три місяці.

Коли вернулася до Назарета, мав відбутися урочистий весільний обряд: Йосиф і Марія як законне подружжя мали мешкати разом в одному домі. Несподівано Йосиф зауважив, що Марія чекає дитину. Це його надзвичайно засмутило. Справу довершив сам Бог, пославши до Йосифа ангела. Про все це так пише св. євангеліст Матей: "...Марія, (Ісусова) мати, була заручена з Йосифом, але перед тим, як вони зійшлися, виявилось, що вона була вагітна від Святого Духа. Йосиф, її чоловік,

бувши праведний і не бажавши її ославити, хотів тайкома її відпустити. І от, коли він це задумав, ангел Господній з'явився йому уві сні й мовив: "Йосифе, сину Давида, не бійсь узяти Марію, твою жінку, бо те, що в ній зачалось, походить від Святого Духа. Вона породить сина, і ти даси йому ім'я Ісус, бо він спасе народ свій від гріхів їхніх"... Прокинувшись, Йосиф зробив, як велів йому ангел Господній: прийняв свою жінку..." (Мт 1:18-24).

За цим описом Йосиф — наче ангел, недоступний низьким силам гніву й помсти, які на Сході такі живучі. Він -справжній муж, розсудливий й сповнений небесної мудрості, а передусім великої справедливості, яка навіть тоді, коли є всі підстави для підозріння, не дозволяє зле судити про ближніх. Тому Святе Письмо називає Йосифа праведним, тобто справедливим. Він був гідний того, щоб стати чоловіком Марії і батьком Ісуса Христа - головою св. Родини.Вже одна ця подія в його житті виявляє, якою чеснотною була Йосифова душа.

Слова ангела не лише прояснили всю справу, але сповнили його великою радістю і вдячністю до Бога. Якою великою була тепер в його очах Марія! Вона не тільки Пречиста Дівиця, але й Мати довгоочікуваного Месії, а він, Йо-сиф, - вибраний самим Богом на її обручника, а водночас на опікуна Божого Сина на землі.

Це випробовування ще більше зблизило Йосифа й Марію. Завдяки йому вони ще краще пізнали обопільну чесноту, сердечніше полюбили й поважали один одного. По шлюбі вони замешкали під одним дахом. їхнє подружнє життя стало постійною злукою сердець та посвяченої Богові чистоти. їхні спільні молитви і праця, журби і страждання причинилися до відкуплення людського роду.

Йосифові шлюб приніс невимовне щастя - щоденне перебування з Марією, пізніше - ще й з Ісусом; послух, любов та вдячність св. Родини, якій він був головою. Справді, "слава і багатство замешкали в його домі", як каже св. псалмоспівець. В цілому Ізраїлі не було багатшого, достойнішого та щасливішого чоловіка.

Наказ римського імператора про перепис населення люди сприйняли з великою неохотою, а Йосиф і Марія, що в усіх подіях бачили Боже Провидіння, вирушили в дорогу навіть з радістю, бо знали, що саме у Вифлеємі має народитися Спаситель, як це заповів св. пророк Міхей: "Ти ж, Виф-леєме-Ефрато, занадто малий єси, щоб бути між тисячами Юди. З тебе вийде мені той, хто має бути Володарем в Ізраїлі..." (5:1).

Подорож з Назарета до Вифлеєма тривала приблизно чотири дні.

Марія, яка вже чекала скорого народження Спасителя, їхала верхи на мулі, а Йосиф ішов поруч, ведучи його за вуздечку гірськими стежками. Дорогою Йосиф і Марія мало розмовляли, часто підносячи свого духа до Бога в тихій молитві. Пройшовши долину Ездрелон і рівнину Самарії, вони наблизилися до узгір'я Рефаїм, де серед садів і винниць лежало царське місто Вифлеєм. Біля узгір'я на зелених луках паслися череди кіз і овець.

Сонце хилилося до заходу, коли Йосиф підходив до місцевого заїзду, де думав переночувати з Марією. Але заїзд був переповнений: вільних місць не було. Тому Йосиф з Марією залишили місто та подалися до печери на східному скелистому узгір'ї. Приготувавши для Марії місце на спочинок, Йосиф після молитви, втомлений подорожжю, незабаром заснув.

Марія довго й сердечно молилася. А коли тіні ночі вкрили землю, народився Божий Син, Спаситель світу. Марія повила Боже Дитя пеленами, поклала в яслах на сіні та віддала перший поклін своєму Синові, що був одночасно її Богом. Опісля розбудила Йосифа. Він разом з Марією припав перед Дитям на коліна і звеличив Його як свого Господа й Месію. З цього часу Йосиф буде Ісусові законним батьком й опікуном та всі свої сили віддасть на службу Йому та його Матері. Він був щасливий і вдячний Богові за таке високе призначення.

Незабаром Йосиф почув людські кроки й голоси. Це були вифлеємські пастухи, яким ангел сповістив про народження Месії. Йосиф увів їх до печери, де вони побачили Боже Дитя та його Матір. Вони поклонилися Спасителеві й Марії та з радістю в душі вернулися до своєї череди, величаючи Бога за все, що бачили й чули. Опісля вони розказували всім про прихід Спасителя. Ці дивні нічні відвідини принесли Йосифові велику радість, ще більше укріпили його У вірі.

Невдовзі св. Родина перейшла з приміської печери до Вифлеєма, де Йосиф знайшов вигідніше помешкання і працю на щоденний прожиток.

Після виконання обряду обрізання над хлопчиком й надання йому імені Йосиф мав пожертвувати Ісуса Богові як первородного сина в єрусалимській святині та принести приписаний викуп. Крім цього, над Марією мав бути звершений обряд очищення. Тож Йосиф з Марією вибралися до Єрусалима, щоб сорокового дня по народженню Ісуса Христа виконати ці приписи Старого заповіту.

У Божому храмі св. Родина застала поважного старця, який вийшов їм назустріч. Він привітав їх та простягнув свої руки до Божого Дитяти. Був

це праведний Симеон, який очікував народження Спасителя. Взявши Ісуса на руки, він висловив свою радість, що бачить обіцяного Месію, а також проголосив пророцтво про майбутню долю Спасителя.

Йосиф уважно слухав Симеона й дивувався чудному об'явленню про новонародженого Ісуса. Таємниче об'явлення в святині завдало Йосифові й Марії болісну рану. Що станеться з Божим Дитям? Це питання часто поставало перед Йосифом, коли він брав на руки Господнього Сина. Не одна сльоза покотилася йому по обличчі, не раз стиснулося серце від болю, передбачаючи важкий майбутній шлях Божої Дитини. Можливо, заки Йосиф опустив цю землю, Господь відкрив йому приховану дочасу таємницю та дозволив у видінні оглядати Спасителя на хресній дорозі.

Коли Марія відбула обряд церковного очищення, до них підійшла старенька пророчиця Ганна, яка пізнала в Ісусові очікуваного Спасителя та поклонилася Йому.

Виконавши всі приписи закону, пов'язані з народженням дитини, Йосиф і Марія з Ісусом вернулися до Назаре-та. Однак незабаром вони знову вибралися до Вифлеєма, щоб там замешкати постійно. Вифлеєм був місцем народження Спасителя, недалеко був Єрусалим зі святинею, тому Йосиф і Марія вважали, що тут повинен виростати Спаси-тель.

Коли св. Родина мешкала вже близько року у Вифле-ємі, прибули за світлом зірки зі Сходу мудреці-царі віддати Ісусові свій поклін і дари. Поклонившись неземному Цареві, мудреці якийсь час розмовляли з Марією та Йоси-фом, які оповіли їм подробиці народження Божої Дитини. Мудрість Сходу величала в немовляткові Божу мудрість. Приймаючи мудреців як голова св. Родини, Йосиф наче переймав уряд головного опікуна християнської місії серед поган. Язичники, ставши християнами, вшановуватимуть його разом з Ісусом та Марією.

Поклонившись Божому Дитятку, мудреці згідно з домо-вленням мали вернутися до Єрусалима. Однак Бог остеріг їх у сні не їхати до Ірода, який задумав убити Ісуса, але іншою дорогою вернутися до своєї батьківщини. Як тільки вони відійшли, ангел Господній з'явився уві сні Йосифові й сказав: "Устань, візьми дитятко і його матір, і втікай в Єгипет, і перебудь там, поки я тобі не скажу, бо Ірод розшукуватиме дитя, щоб його вбити". Вставши, Йосиф узяв уночі дитятко та його матір і пішов у Єгипет, де перебув до смерті Ірода, щоб збулося сказане Господом через пророка: "З Єгипту я покликав мого сина" (Мт 2:13-15).

Втеча св. Родини в Єгипет була пов'язана з труднощами й небезпеками.

Багато людей зустріли б такий Божий наказ незадоволенням і наріканням. Але Йосиф, муж послуху й надії, виявив геройську чесноту: встав, узяв Ісуса й Марію і ще тієї самої ночі вирушив у дорогу до Єгипту. Коли Господь для збереження свого Єдинородного Сина вибрав такий спосіб, Йосиф готовий негайно виконати його. Спокійно, скоро та з найбільшою посвятою. Так роблять завжди великі Святі.

Подорож з Вифлеєма через Газу й малу арабську пустиню до Геліополя, що поблизу сьогоднішнього Каїру, тривала 30-40 днів. Коли ізраїльський народ ішов через пустиню, Господь посилав йому чудесним способом поживу. Про св. Родину в пустині турбувався Йосиф. Довга й небезпечна подорож, денна спека, втома й нічний холод... Однак серед усіх прикромів важкої подорожі Йосиф та Марія зберігали лагідний дух та постійну з луку з Богом. З Господньою поміччю вони врешті добралися до безпечного місця. Іродова рука не досягла Божого Дитятка, хоч пролила багато невинної крові у Вифлеємі. А Божий Син безпечно спочивав на батьківських руках Йосифа, наче в недоступній твердині.

Життя св. Родини на чужині було важким. Колись у Єгипті жив інший Йосиф, прообраз теперішнього. Старозавітний Йосиф був могутнім намісником фараона. Новозавітний Йосиф, згідно з духом Божественного Спасителя, любив убожество й тихе, приховане життя. У передмісті Каїра він працював теслею, а Марія пряла і шила, заробляючи на щоденний прожиток. Незважаючи на своє вбожество, вони стояли вище старозавітного Йосифа, бо годували й виховували самого Творця й Спасителя всього світу.

Найприкрішою річчю для Йосифа й Марії в Єгипті було те, що єгиптяни не знали правдивого Бога, поклонялися поганським божкам, передусім різноманітним звірам. Св. Родина сердечно молилася за їхнє навернення до Господа Сил.

Та були в Єгипті й такі речі, що приносили Йосифові й Марії солодку потіху. Це спогади про давнє перебування ізраїльтян у Єгипті, де жив колись патріарх Йосиф з батьком Яковом та братами. У єгипетській землі ізраїльський народ невимовно розрісся. Звідти славний Мойсей вивів свій народ до вільного життя. Йосиф і Марія добре знали історію свого народу, часто розважали над тими давніми подіями, передусім про діла Божої могутності й доброти до них.

Потіхою в час перебування Йосифа й Марії в Єгипті була зустріч із тими ізраїльськими родинами, які теж проживали в Каїрі. Подружжя зустрічалося зі своїми одновірцями, брало участь у спільній молитві. Однак найбільшою радістю для Йосифа й Марії був малий Ісус, що

починав робити свої перші кроки та вимовляти перші солодкі для них слова: батько, мати. Пророк Ісаїя в своїй пророчій книзі написав такі слова про Єгипет: "Того дня в Єгипетській землі буде п'ять міст, що розмовлятимуть мовою ханаанською і присягатимуться Господом Сил, і одне з них зватиметься Містом Руїни. Того дня буде жертovníк Господеві посеред Єгипетської землі і пам'ятник Господеві при його границі. Це буде знаком і свідоцтвом Господа Сил у землі Єгипетській: коли вони взиватимуть до Господа проти гнобителів, він їм зішле спасителя та оборонця, який спасе їх. І Господь дасть себе спізнати Єгиптові, і Єгипет спізнає того дня Господа, і вони служитимуть йому жертвами й дарами та обітувати-муть Господеві обіти й будуть їх виконувати. І хоча Господь скарає Єгипет тяжкою карою, він їх вигоїть; вони навернуться до Господа; він їх вислухає й оздоровить..." (19:18-22).

Перебування Божественного Спасителя з Йосифом і Марією в Єгипті причинилося до здійснення пророцтва та благословення цього поганського краю. Пізніший ріст християнства й чудовий розквіт пустельного та чернечого життя в Єгипті, що перемінив єгипетську пустиню в гарний земний рай, був теж плодом прикладу, жертв і молитов св. Родини в тій землі.

По смерті жорстокого царя Ірода "ангел Господній з'явився вві сні Йосифові в Єгипті і сказав: "Встань, візьми дитятко та його матір і повернись в Ізраїльську землю, бо вмерли ті, що чигали на життя дитятка". Устав він, узяв дитятко та його матір і прийшов в Ізраїльську землю, але, почувши, що в Юдеї царює Архелай замість Ірода, батька свого, побоявся іти туди. Попереджений же вві сні, він пішов у галилейські сторони і, прибувши туди, оселився в місті, що зветься Назарет, щоб збулося сказане пророками, що Назорей назветься" (Мт 2:19-23).

Назарет, у якому Божественний Спаситель провів довгі роки свого прихованого життя, лежав на вузькій поляні серед горбків, які замикають долину Ездрелон. Доми Наза-рета з плоскими дахами були розкидані на схилах горбків, звідки відкривався гарний краєвид на долину Ездрелон, гору Кармель і море. Вся околиця, без диких скель і лісових пущ, дихала типіиною й лагідним спокоєм. Доми на Сході будували звичайно в чотирикутник з каміння й глини та білили вапном. Подвір'я оточували плоти або мури. На подвір'ях стояли печі для випікання хліба, по мурах здіймався вгору виноград, а біля мурів росли фігові дерева. Водному з таких назаретських домів провів Йосиф разом з Ісусом та Марією понад двадцять літ тихого, щасливого життя.

Про св. Родину в Назареті маємо дві згадки в Святому Письмі. У першій

з них читаємо, що Ісусові "батьки ходили щороку в Єрусалим на свято Пасхи" (Лк 2:41). Ця вістка є засвідченням того, що св. Родина в Назареті відзначалася побожністю. Йосиф був мужем молитви, безперервно перебував у тісній злуці з Богом. Які дивні почування наповнювали серце Йосифа, коли він слухав пророчі слова і дивився в задумі на Ісуса.

Вечорами, коли не було спільної богослужби в синагозі, Йосиф садив Ісуса коло себе, читав йому Святе Письмо та вчив молитов. Спостерігаючи за Ісусом, захоплювався його побожністю та вчився від Нього любити Бога над усе.

Друга згадка про Йосифа в Святому Письмі засвідчує, що він був теслею (Мт 13:55). Марія готувала їжу, пряла, шила, а Йосиф працював у своїй столярні над замовленою роботою. Коли Ісус підріс, став допомагати йому. Яким щасливим почував себе Йосиф поруч з Божим Сином, відповідав на всі його питання і показував, як обтесувати дерево та виробляти різні знаряддя.

Йосифа огортала радість і вдячність, що він працею своїх рук дає прожиток Божому Синові та його Пречистій Матері. Він любив їх щирим серцем і був готовий заради них на всяку жертву, а вони обоє відплачували йому своєю любов'ю й послухом як голові родини.

Завдяки покорі й доброті Йосифа в назаретському домі панували спокій, єдність, любов і радість.

У Святому Письмі сказано, що Ісус, проживаючи у Назареті, "зростав мудрістю, літами й ласкою в Бога та людей" (Лк 2:52). Йосиф бачив кожного дня Ісусів розвиток і мав з нього велику користь. Як ангели з найвищим захопленням і подивом вдивляються в лице Господа Саваота, так і Йосиф у божественному обличчі Ісуса Христа, джерелі всякої краси, зосереджував свої думки й почування серця та намагався бути в усьому подібним до Нього. Йосиф знав, що Ісус - це Бог і Спаситель, його найвище Добро. Пізнання Ісуса й любов до Нього були заняттям і службою, спокоєм і щастям Йосифа, змістом його життя. В очах назаретян Йосиф був простим теслею й головою убогої родини, але в очах Бога він був мужем-вибранцем, що опікувався Божим Сином і Спасителем світу, вчився від Нього виконувати Божий заповіт: "Будьте святі, бо я святий".

Згідно з юдейським законом кожний ізраїльтянин на дванадцятому році життя ставав сином закону, зобов'язувався зберігати приписані пости й кожного року брати участь у головних святкових богослужбах у Єрусалимі. Спочатку до Єрусалима ходили тільки Йосиф з Марією, а коли Ісусові виповнився дванадцятий рік, вони вибралися до св. міста утрюх.

Про те богомілья, в якому разом з Йосифом і Марією брав вперше участь Ісус, написав св. євангеліст Лука: "Батьки його ходили щороку в Єрусалим на свято Пасхи. І як йому було дванадцять років, вони пішли, як був звичай, на свято. Коли минули ті дні, і вони поверталися, то хлопчина Ісус залисав у Єрусалимі; батьки ж його про те не знали. Гадаючи, що він у гурті, вони пройшли день дороги й аж тоді почали його шукати між родичами та знайомими, а не знайшовши, повернулися в Єрусалим, щоб там його шукати. Через три дні знайшли його у храмі, як він сидів серед учителів та слухав і запитував їх. Усі ті, що його слухали, чудувалися його розумові й відповідям. Побачивши його, вони були здивовані, й сказала йому його мати: "Дитино, чому ти це так зробив нам? Ось батько твій і я, боліючи, тебе шукали". Він же відповів їм: "Чого ж ви мене шукали? Хіба не знали, що я маю бути при справах Отця мого?" Але вони не зрозуміли слова, що він сказав їм. І він пішов з ними й повернувся у Назарет і був їм слухняний" (Лк 2:41-51).

Йосиф як Ісусів опікун почував себе винним у тому, що сталося. Однак, знайшовши Господнього Сина, він не сказав йому ні слова, тільки душею пробував збагнути, чому завжди послушний Ісус завдав їм такого болю та що мав означати його прилюдний виступ у святині. Йосифа вдовольнила таємнича відповідь Ісуса. Він надзвичайно радів, що відшукав Сина, а також тим, як Він розумно й поважно вів релігійні дебати з єрусалимськими законниками. Йосиф навіть не згадав про свою триденну журбу й труд, а Ісус з любов'ю вернувся до нього й Марії та разом з ними рушив до Назарета, щоб знову веселити їхні серця щораз більшим виявом своєї мудрості й святості.

Тихе щастя св. Родини в Назареті перервала Йосифо^а смерть. У Святому Письмі не згадується, коли він помер, однак з того, що про Йосифа нема згадки, щоб він був на весіллі в Кані Галилейській, та що на Голгофті вмираючий Ісус доручив свою Пресвяту Матір в опіку апостолові Йоа-нові, можемо зробити висновок, що Йосиф помер перед тим, як Ісус приступив до прилюдної апостольської праці. її Йосиф уже не побачив, маючи про неї тільки уявлення на основі висловлювань св. пророків зі Святого Письма.

Св. Йосиф помер, виконавши своє життєве завдання батька й опікуна Ісуса Христа та його Пресвятої Матері. Коли ж Ісус підріс, Бог покликав св. Йосифа до вічного щастя, на яке він заслужив своїм побожним життям і вірністю Божій справі.

Йосиф був праведною людиною, а праведники завжди легко вмирають, бо мають чисте сумління. Йосифова смерть була щасливою ще й тому, що він помирав у присутності наймиліших осіб - Ісуса й Марії, які

виряджали його у вічність з великою любов'ю, доручаючи його Небесному Отцеві. Душа св. Йосифа, наче рання зоря, полинула з землі передати стуженим душам св. праотців, патріархів і пророків радісну вістку про прихід на світ обіцяного Месії-Спа-сителя.

Де св. Йосиф помер та де його гріб - Боже Провидіння оповило таємницею. Життя св. Йосифа на землі закінчилося переходом до щасливої вічності й небесної слави. Йосиф разом з Марією служив Спасителеві на землі як законний заступник Небесного Отця та майже тридцять літ як-найвірніше опікувався Ісусом і Марією, тому певним є те, що св. Йосиф займає в небесній славі належне місце після Ісуса й Марії.

Батьком Ісуса Христа був від віків Небесний Отець. Коли ж настав той час, аби Божий Син на землі став чоловіком і народився з Непорочної Діви Марії малим Дитям, то для збереження до слушного часу в таємниці дівичого народження Спасителя та заради опіки над Ним і його Матір'ю св. Йосиф був покликаний на чоловіка Марії і законного батька Ісуса, що заступав на землі Небесного Отця. Тому церковні письменники називають св. Йосифа тінню Небесного Отця. Таке порівняння є надзвичайно гарне, поважне і влучне, бо найточніше відображає покликання св. Йосифа і всю його велич.

Св. Йосиф був відблизком Небесного Отця. Повага, влада і сила - це знамено кожного батька. Іншого роду влада впливає з настоятельства. Ніяка суспільність не може ні постати, ні розвиватися без найвищої влади. Ці обидві поваги, батьківська і настоятельська, беруть свій початок від Небесного Отця, якому в Божестві приписуємо родження, творення й правління. Батьківство є знаменом величі першої Особи Пресвятої Трійці.

Це право на якийсь час Небесний Отець передав св. Йо-сифові, який хоч не був природним, тілесним батьком Спа-сителя, однак став головою св. Родини, а через це й законним духовним батьком Ісуса. Через Йосифа Бог посилав св. Родині накази й повчання. Ісус і Марія визнавали в Йосифові видимого заступника Небесного Отця. Спаситель бачив у св. Йосифові образ хвали свого Творця, а в його наказах признавав волю свого Отця. Будучи послухним св. Йосифові, Ісус міг завжди сказати і про свого Небесного Отця: "Я постійно те чиню, що до вподоби Йому" (Йо 8:29). Довголітній і досконалий Ісусів послух св. Йосифові був великою прославою його законного батьківства. Що довше й покірніше понижався Спаситель перед св. Йосифом, то більше додавав честі своєму св. Опікунові.

Св. Йосифа робила подібним до Небесного Отця чистота. У малярстві

св. Йосиф завжди зображений з лілеєю в руці.

Уподібненістю батьківства св. Йосифа і Небесного Отця була любов. Тільки любов зробила св. Йосифа законним батьком Спасителя. Небесний Отець любить свого Сина безконечною любов'ю. Він говорить: "Син мій єси ти. Я породив тебе сьогодні" (Пс 2:7). А з неба, говорячи про Спасителя, заявляє: "Це Син мій любий" (Мт 3:17). Хоч св. Йосиф був для Ісуса тільки тінню, заступником Небесного Отця, та через нього вічний Бог промовляв до Ісуса на землі. Небесний Отець, вибравши св. Йосифа на батька для Спасителя на землі, крім батьківської поваги дав йому також ту велику любов, якою сам горів до свого Сина. Любов св. Йосифа до Спасителя була надзвичайно велика, сильна й сердечна ще й тому, що це була любов чистого серця, яке неподільно і повністю віддане Богові. Тому св. Йосиф є великим і достойним образом Небесного Отця.

В св. Євангелієві Йосиф представлений як приклад непохитного спокою серед усяких тривог, небезпек і труднощів, лагідної терпеливості в журбах і клопотах, простодушності й скромності при найвищих ласках і почестях та повної посвяти й мужності у виконанні всіх своїх обов'язків. Ці гарні й високі прикмети характеру св. Йосифа нагадують Небесного Отця, який з любов'ю всім керує. На землі Йосиф виконав важливе, Богом поставлене завдання. Наш Спаситель, Божий Син, що став чоловіком і народився як син Непорочної Діви Марії при духовній співдії законного батька, що перед земним законом тільки заступав Бога Отця, дійсного та єдиного батька Спасителя. Своєю великодушною поведінкою Йосиф причинився до чоловічт-ва Ісуса Христа.

Коли Божественний Спаситель народився, Йосиф його беріг та виховував. Працею своїх рук він давав Божому Синові на землі захист, одягу й щоденний хліб. Коли Ірод хотів убити Дитя, Йосиф, одержавши від Бога наказ рятувати Ісуса, став для Нього охоронцем і твердинею.

Служачи Божому Синові, Йосиф робив добро і для нас. Після Ісуса і Пресвятої Діви Марії він - наш найбільший добродійник. Подружжя Йосифа й Марії було тією стежкою, якою Небесний Отець впровадив на цей світ свого Єди-народного Сина. Йосиф був чоловіком найсвятішої в світі Дівиці, що кожного дня була для нього прикладом найкращих чеснот; з нею він був учасником Божих ласк.

Чоловік Пресвятої Діви Марії був щасливий разом з нею служити Божій справі. За те Марія була щиро вдячна Йо-сифові, сердечно любила його та довіряла йому всі справи як голові св. Родини.

Св. Йосиф був вибранцем Божого Провидіння. Виховуючи Богочоловіка,

він готував відкуплення людського роду. Цією справою керував Святий Дух, а Йосиф був його знаряддям. Заслугою Йосифа було те, що він вірно йшов за надхненням Святого Духа і в усьому виконував Божу волю. Кожний Божий наказ Йосиф відразу втілював у життя. Господь призначив Йосифа опікуном у всіх наших трудних справах, а передусім у виборі звання на все життя. Тут ми повинні йти за прикладом св. Йосифа і в нього шукати помічі, коли маємо зробити вирішальний крок. Він тепер панує в царстві свого Сина і відчитує в дзеркалі Божої мудрості те, чого хоче Господь для добра наших душ.

Святий любив тихе, приховане життя. Багато людей прагнуть бути відомими між співвітчизниками, бути їхніми провідниками, а Йосиф бажав залишатися завжди в тіні. Ховаючи від людей Божество Ісуса Христа й ненарушене дівицтво Діви Марії, Йосиф сам жив в укритті. У своєму домі він довгі роки утримував самого Божого Сина й Пресвяту Богородицю, з якими були пов'язані найбільші пророцтва й надії ізраїльського народу та всього людства, проте ні про них, ні про свої власні об'явлення й надзвичайне завдання він не сказав нікому жодного слова. Нащадка славного Давидового роду в громаді знали як скромного убогого теслю. Більшу частину свого життя Йосиф провів у малому гірському містечку Назареті, про яке нема згадки в Старому Завіті. Пророки, апостоли й мученики визнавали Божество Ісуса Христа і через те самі ставали славними. Йосиф, навпаки, приховував його Божество, і тому сам виглядав незначним і маловідомим. Незважаючи на тихе, непомітне зовнішнє існування, Йосиф провадив надзвичайно високе внутрішнє життя. Під одним дахом з найсвятішим Божим Сином і Непорочною Дівою він зростав у любові до Бога й ближніх, чистоті, терпеливості, покорі й усіх інших чеснотах, був найсвятішим мужем на землі, однак про це ніхто нічого не знав. Йосифова святість була сокрита. Через це Йосиф - від Бога призначений опікун нашого внутрішнього життя. Він не був тим світлом, що разить очі, скоріш прихованим та милим для всіх, хто наближається до нього. В цьому полягає Йосифова велич та святість. Його внутрішнє життя багато важило перед Богом. В цьому також бачимо уподібненість до Бога, який є сокритий, мовчазний, внутрішній, для нашого ока невидимий. Ми можемо стати учасниками Божої величі, плекаючи високе внутрішнє життя на зразок св. Йосифа. За його опікою вступаємо на дорогу внутрішнього, духовного життя, чуваючи над собою, піддержуючи себе в усіх справах гарячою молитвою та внутрішнім Божим надхненням. Без цього наше життя буде тільки зовнішнім, яке не має вартості в очах Бога. Досконалим провідником і помічником у плеканні внутрішнього життя може бути для кожного з нас св. Йосиф, великий любитель прихованого життя.

Зовнішнє життя Йосифа було теж добре впорядковане. Його ніколи не вела до людей нехоть до праці, пуста цікавість чи бажання якоїсь розваги й приємності, а лише Господня воля, релігійні чи родинні обов'язки, ремісницька праця. Тому й не переривалася Йосифова злука з Богом і не були на заваді його внутрішньому, духовному життю люди. Навпаки, його душа через пожертву й терпіння, яких йому вистачало в світі, збагачувалася заслугами, чеснотами й тією радістю, яку приносить свідомість зробленого ближнім добра. Своїм життям Йосиф дає нам важливу науку. Працею ми повинні заробляти собі одночасно на хліб і спасіння душі. Навіть серед найважчої чи малопомітної праці нам треба дотримуватися Христової програми: "Шукайте перше Божого царства". Праця має бути для нас - для зароблен-ня хліба, а хліб і ми з душею й тілом - для Господа Бога. Розумно працювати св. Йосиф вчить усіх тих, що наслідують його приклад і просять собі в нього заступництва.

Св. Йосифа можна знайти лише в св. Родині, біля Ісуса й Марії. Він цією Родиною керував, опікувався, трудився для неї, в її лоні і помер. Своєю побожністю він запевняв для неї Боже благословення, працею своїх рук годував її, а любов'ю робив її щасливою. Св. Йосиф був її оборонцем, порадиником і потішником. Тепер він став небесним опікуном наших родин, громад та держав, які є уособленням великих родин. Своїми чеснотами, мудрістю, дбайливою доброчинністю Йосиф став прикладом для всіх настоятелів і правителів, а для підданих - взірцем послуху світській владі. Тому в давні часи великі держави й могутні династії вибирали св. Йосифа своїм заступником. Цього треба і в наш час.

Христова Церква, що має одну спільну надприродну ціль, є теж великою родиною. Як у кожному товаристві, так і в Церкві майже все залежить від доброї управи. Нею є ієрархія. Священнича влада є передусім владою над правдивим Тілом і Кров'ю Ісуса Христа, що є дійсно присутній у Пресвятій Тайні Євхаристії. З цієї влади впливає теж влада над Містичним Тілом Ісуса Христа, що ним є вірні. Священники мають право навчати їх, управляти ними, лучити їх з Богом та спомагати молитвою й благословенням. Церква знайшла приклад для себе в св. Родині, а нею управляв св. Йосиф, її голова, батько, опікун і управитель. Тому йому належить особлива честь у Церкві як її небесному заступникові. Нам треба кожного дня просити св. Йосифа злучити весь український народ в одну християнську родину, якою є Католицька Церква.

Живе в св. Церкві ще інша родина, яка особливо близька св. Йосифові. Це чернеча родина. Монаший стан є школою досконалості, прямуюванням до вершин чеснот. Суттю досконалості є любов до Господа Бога. Ченці не тільки зберігають Божі і церковні заповіді, але також виконують усі

євангелістські ради про добровільне вбожество, чистоту й послух. Ці три євангелістські ради успішно допомагають монахам досягти християнської досконалості. Сила їхня полягає в тому, що добровільне убожество усуває прив'язання до дочасного добра, чистота позбавляє грішних тілесних розкошів, а добровільний послух усуває схильність до самоволі. Три вищезгадані євангелістські ради набирають найбільшої сили через чернечі приречення-обіти - зберігати якнайвірніше аж до смерті убожество, чистоту й послух. Крім цих трьох монаших обітів, які становлять суть чернечого життя, деякі Чини вибирають собі ще особливе богомільне життя для особистого освячення, інші займаються апостольською працею. Деякі Чини є богомільно-апостольські.

Безперечно, св. Йосиф є найдосконалішим прикладом для кожного ченця. Він на землі не шукав нічого іншого - тільки любові до Бога. Усе своє життя прожив у вбожестві, чистоті й послусі, плекаючи глибоке внутрішнє духовне життя. Він умів працювати, молитися. З усіх мужів на світі св. Йосиф був найбільш подібний до Божественного Спаси-теля, що був найкращим прикладом і виконавцем духовного життя, поєднаного з невтомною зовнішньою діяльністю. Тому в усіх Чинах вшановують св. Йосифа як особливого опікуна свого життя, праці й місій. Цей Святий, що перший розповідав мудрецам зі Сходу про Месію-Спасителя, особливим благословенням оточує родину католицьких місіонерів.

Тепер, коли вороги Бога намагаються опоганити родину, розбити її та вчинити зняряддям нещастя й пеклом на землі, нам треба просити св. Йосифа стати в обороні наших сімей та берегти в кожній з них Ісуса й Марію. А св. Церква вибрала св. Йосифа своїм небесним опікуном. У зв'язку з цим його похвально називаємо патріархом як одного з останніх представників Давидового роду, а водночас одного з найближчих предків Ісуса Христа, що безпосередньо беріг, виховував, спілкувався з Ним. Зі св. Йосифом кінчається Старий Завіт і розпочинається Новий, який народився з хвилини заснування св. Родини. Таким чином св. Йосиф належить до обох Заповітів. Він є патріархом патріархів у найвищому значенні, бо Новий Завіт стоїть вище, ніж Старий. Новий обіймає всю землю, його Ізраїлем є всі народи, злучені з Христом.

Людське життя - це страждання і радощі. Сам Спаси-тель багато страждав і аж по хресній дорозі ввійшов у свою славу. Св. Йосиф мав таку саму долю. Багато христів супроводжувало його. Хрест сумнівів перед вінчанням, бідність, переслідування Ірода, прикрощі втечі, чужини, загублення Ісуса в Єрусалимі - болем ранили його серце. Гріхи рідного народу навівали важкий смуток. Та св. Йосиф усе терпеливо зносив й ніколи не нарікав. Він з вірою, надією, покорою й невимовною любов'ю терпів усі випробування. За те Господь ніколи не залишав його,

всі досвідчування закінчувались щасливо, а по кожному стражданні він одержував у нагороду потіху й радість. Після занепокоєння перед-шлюбною таємницею Марії прийшла радість ангельського об'явлення, яке зробило Йосифа найщасливішим з усіх людей. Прикрощі у Вифлеємі замінило щастя Христового Різдва, поклін пастирів і мудреців. Після втечі до Єгипту настав день радісного повернення в рідний край. По трьох днях тривоги за Ісусом, який загубився в Єрусалимі, прийшла радість його знайдення в святині та щасливі роки життя в Назареті. Так буде і в нас: якщо ми будемо терпеливо і з вірою в Бога нести свій хрест, Господь дасть нам свою нагороду й потіху. За прикладом і поміччю св. Йосифа зберігаймо як у щасті, так і в недолі рівновагу духа. Пам'ятаймо, що в щасливій майбутності ми будемо особливо вдячні Богу за всі ті хрести, якими Він нас відзначив на землі і які ми за прикладом св. Йосифа терпеливо несли з любові до Ісуса й Марії.

Найприкріше страждання на землі завдає людям смерть, болісна розлука душі з тілом, що спала на нас як кара за гріх. Ніхто з дорогих осіб не зможе нам допомогти у вічності; там, де вирішується подальша доля людини, не сягає жодна людська рука. Ми будемо там зовсім самі, залишені усіма. Тільки одне небо може прийти нам на допомогу. І про це треба завжди пам'ятати, щоб у час нашої смерті стояв при нас сам Ісус, потішав та випросив нам щасливе майбуття. Таку добру смерть мав св. Йосиф, що вмирав з чистим сумлінням та в присутності Ісуса й Марії, які з любов'ю опікувалися ним у час переходу його душі до щасливої вічності. І ми зможемо сподіватися на подібну смерть, якщо щовечора проситимемо св. Йосифа виєднати нам ласку щасливої смерті. Добре буде тому, хто вмере в присутності Ісуса й Марії, кому замкне очі св. Йосиф.

Вшанування св. Йосифа в Католицькій Церкві не було спочатку широко розповсюджене. В той час, коли погани і єретики виясняли справу Христового Божества й дівицтвойого Матері, про св. Йосифа взагалі не згадували. Аж у ХІІ сторіччі, коли час завзятих закидів і дискусій минув, св. Йосиф посів належне місце біля Ісуса й Марії як законний батько Спасителя і чоловік Пресвятої Богородиці. Тоді сердечне звеличення св. Йосифа в Католицькій Церкві набрало як літургічного, так і приватного характеру. Така щаслива зміна стала можливою тоді, коли бенедиктинський архімандрит Руперт довів (1133 рік), що у подружжі св. Йосифа з Божою Матір'ю було збережене ненарушеним їхнє дівицтво. До поширення вшанування св. Йосифа незабаром долучилися й інші славні вчителі: св. Альберт Великий і Тома Аквінський. Св. Церква потвердила науку цих учених і святих мужів. Постали молитовні й церкви на честь св. Йосифа; засновували братства, що носили його ім'я; люди називали і називають дітей під час св. Хрищен-ня його іменем;

Апостольський Престол встановив окреме свято на його честь, а 1870 року Папа Пій IX проголосив св. Йосифа небесним опікуном Католицької Церкви. Вшанування св. Йосифа, яке почалося на християнському Сході вже в перших віках християнства, перейшло на Захід, все більше і більше поширюючись. Св. Церква, зауважуючи горливість людських сердець до св. Йосифа, визнала в цьому діянні Святого Духа, підтримувала це звеличення своїми рішеннями та благословеннями. Майже кожний вік додавав нові цеглини до побудови вівтаря слави для св. Йосифа. Миряни і духовенство, вчені богослови та славні проповідники, митці й великі Божі вгодники, чернечі Чини і Христові Намісники причинилися до поширення вшанування св. Йосифа.

У Святому Письмі сказано: "Хто ходить коло свого пана, той у славі буде" (Прип 27:18), а ще: "У малому ти був вірний, поставлю тебе над великим" (Мт 25:21). Сьогодні Католицька Церква вшановує св. Йосифа та просить віднайти ласку для неї в очах Божих. На цьому Святому повністю здійснилися обітниці, які вмираючий патріарх Яків заповів своєму улюбленому синові, старозавітному Йосифові: "Розкішна вітка - Йосиф, плідна при джерелі гілка, галузки її здіймаються по мурі... Завдяки Богові твого батька, що тобі помагає, та Всевишньому, що тебе благословляє благословенням небес ізгори, благословенням безодні, що розляглась долі, благословенням грудей і лона. Нехай благословення твого батька, більші, ніж благословення гір відвічних і ніж приваба горбів споконвічних, на голову Йосифа зйдуть, на тім'я князя між його братами" (Бут 49:22-26).

Наш український народ повинен завжди вшановувати св. Йосифа. Наслідування його чеснот та щоденна сердечна молитва до нього в усіх наших потребах хай будуть славною відзнакою всіх українців. Необхідно просити в Бога через св. Йосифа трьох особливих ласк, а саме: гарячої любові до Ісуса й Марії, успішного поєднання внутрішнього життя з зовнішнім та щасливої смерті.

В особі св. Йосифа Господь дав нам мужа обов'язку, законності й послуху, віри, уповання, покори й праці. У час теперішніх неспокоїв у світі з великим довір'ям призиваймо на поміч цього св. оборонця.

У всіх своїх потребах не забуваймо слова св. Тереси Авільської: "Не пам'ятаю, щоб я коли-небудь не була ви-слухана, просячи чогось у св. Йосифа. Не можна порахувати ті ласки, які Бог подав мені за заступництвом цього Святого; всі небезпеки душі й тіла, з яких він мене вивів. Деяким Святим Господь дав, мабуть, ласку помагати у певних потребах, але св. Йосиф, як показує досвід, успішно рятує нас у кожній небезпеці. Виглядає так, що Господь Бог у небі робить усе те, чого від

Нього забажає той, хто на землі був покірний йому... Не бажаю нічого іншого, як тільки заохотити весь світ до щирого вшановування св. Йосифа. Я вже багато літ прошу в Бога через св. Йосифа у день його свята якусь особливу ласку, і він завжди мене вислуховує. Хто не вірить мені, хай пересвідчиться особисто".